

Sygn. akt II AKa 85/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Krzysztof Ciemnoczołowski (spr.)

Sędziowie: SSA Wojciech Andruszkiewicz

SSA Grażyna Świdorska - Wandor

Protokolant: sekr. sądowy Katarzyna Pankowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Gdańsku Janusza Krajewskiego

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2015 r.

sprawy

skazanego D. K.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 17 grudnia 2014 r., sygn. akt **XIV K 242/14**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. Ż. – Kancelaria Adwokacka w G. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia skazanego od wydatków postępowania odwoławczego obciążając, nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku rozpoznawał sprawę w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec **D. K.**, skazanego następującymi wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Sopocie z dnia 23 lutego 2004 r. w sprawie II K 302/03 za przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, popełnione w dniu 10 września 2002 r., za które wymierzono mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat;

2) Sądu Rejonowego w Żarach z dnia 24 listopada 2004 r. w sprawie II K 1098/04 za przestępstwa:

- z art. 280 § 1 kk, popełnione w dniu 5 sierpnia 2004 r., za które wymierzono mu jednostkową karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

- z art. 278 § 1 kk, popełnione w dniu 5 sierpnia 2004 r., za które wymierzono mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

które to kary następnie połączono, wymierzając karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 21 kwietnia 2008 r. w sprawie X Ko 814/08 zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

3) Sądu Rejonowego w Żarach z dnia 3 stycznia 2005 r. w sprawie II K 1051/04 za przestępstwo z art. 278 § 1 kk, popełnione w dniu 9 czerwca 2004 r., za które wymierzono mu karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 18 marca 2008 r. w sprawie Ko 805/08 zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;

4) Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie IV K 86/07 za przestępstwo z art. 280 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione w dniu 27 grudnia 2006 r., za które wymierzono mu karę 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

[Wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 17 listopada 2008 r. w sprawie IV K 38/08 połączono kary pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami: Sądu Rejonowego w Żarach z dnia 24 listopada 2004 r. w sprawie II K 1098/04 i Sądu Rejonowego w Żarach z dnia 3 stycznia 2005 r. w sprawie II K 1051/04, wymierzając karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności]

5) Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 8 lutego 2012 r. w sprawie IX K 1312/11 za przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zb. z art. 278 § 5 kk w zb. z art. 275 § 1 kk w zb. z art. 276 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione w dniu 16 lipca 2011 r. w G., za które wymierzono mu karę 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

6) Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 21 sierpnia 2012 r. w sprawie II K 564/12 za czyn z art. 288 § 1 kk w zw. z art. 37 kk, popełniony w dniu 1 grudnia 2011 r., za który wymierzono mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

7) Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 września 2012 r. w sprawie II K 620/12 za czyn z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełniony w dniu 28 marca 2012 r., za który wymierzono mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności; Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 4 kwietnia 2013 r. w sprawie II K 82/13 za przestępstwa:

- z 291 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione w okresie od 29 maja 2012 r. do 30 maja 2012 r., za które wymierzono mu jednostkową karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności

- z art. 178a § 1 kk, popełnione w dniu 1 czerwca 2012 r., za które wymierzono mu jednostkową karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

które to kary następnie połączono, wymierzając karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

[Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 4 grudnia 2012 r. w sprawie II K 962/12 połączono kary pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami: Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 8 lutego 2012 r. w sprawie IX K 1312/11 i Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 21 sierpnia 2012 r. w sprawie II K 564/12, wymierzając karę łączną 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie V Ka 210/13]

8) Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 15 maja 2013 r. w sprawie II K 676/12 za przestępstwa:

- z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione 12 marca 2012 r.,

- z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, popełnione w dniach 28 lutego 2012 r., 6 marca 2012 r. i 9 marca 2012 r.,

za które, na podstawie art. 91 § 1 kk wymierzono mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

[Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 10 września 2013 r. w sprawie II K 727/13 połączono kary pozbawienia wolności, wymierzone wyrokami: Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 września 2012 r. w sprawie II K 620/12, Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 4 kwietnia 2013 r. w sprawie II K 82/13 i Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 15 maja 2013 r. w sprawie II K 676/12, wymierzając w to miejsce karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 19 lutego 2014 r. w sprawie V Ka 1250/13]

9) Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 21 października 2013 r. w sprawie IX K 85/12, zmienionym następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 maja 2014 r. w sprawie V Ka 285/14 za przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełnione w , dniu 14 lipca 2011 r., za które wymierzono mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z dnia 17 grudnia 2014 roku, sygn. akt XIV K 242/14, Sąd Okręgowy w Gdańsku orzekł:

I. na mocy art. 85 kk, art. 86 § 1 kk połączył orzeczone wobec skazanego D. K. jednostkowe kary pozbawienia wolności, orzeczone następującymi wyrokami:

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 8 lutego 2012 r. w sprawie IX K 1312/11,
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 21 sierpnia 2012 r. w sprawie II K 564/12,
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 21 października 2013 r. w sprawie IX K 85/12, zmienionym następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 maja 2014 r. w sprawie V Ka 285/14,

i wymierzył w to miejsce karę łączną 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, obejmującego kary orzeczone pozostałymi wyrokami;

III. na mocy art. 29 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 z p. zm.) oraz § 14 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28. 09. 2002 r. (Dz. U. nr 163, poz. 1348) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. Ż. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu

IV. na mocy art. 626 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego, zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez zaniechanie ustalenia przez sąd pierwszej instancji istnienia bliskiego związku podmiotowo-przedmiotowego między poszczególnymi czynami objętymi wyrokiem łącznym w sytuacji, gdy wszystkie przestępstwa skierowane były przeciwko temu samemu dobru prawnemu, dwa czyny wypełniły znamiona tego samego przestępstwa, wszystkie popełnione były w bardzo bliskim czasokresie i zbieżnym miejscu, co w konsekwencji skutkować winno wymierzeniem kary łącznej pozbawienia wolności przy zastosowaniu zasady absorpcji, a nie asperacji,

2. rażąco niewspółmierność kary łącznej pozbawienia wolności w sytuacji, gdy ustalony przez sąd stopień bliskości podmiotowo-przedmiotowej poszczególnych czynów uzasadnia wymierzenie łagodniejszej kary łącznej pozbawienia wolności.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku poprzez orzeczenie łagodniejszej kary łącznej pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew stanowisku obrońcy, ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego w przedmiocie związku podmiotowo-przedmiotowego pomiędzy pozostającymi w zbiegu przestępstwami, uznać należy za prawidłowe. Na aprobatę zasługuje pogląd sądu a quo, iż każde z tych przestępstw, jakkolwiek wszystkie one skierowane były przeciwko mieniu, popełnione zostało w odmienny sposób i na szkodę innego pokrzywdzonego. O trafności tego poglądu świadczy już sam tylko modus operandi, którego odmiennosc w przypadku każdego z przestępstw, jest oczywista. Skoro bowiem wyrokiem w sprawie IX K 85/12 objęto kradzież mienia, a wyrokiem w sprawie IX K 1312/11 objęto - obok kradzieży mienia - pozostające z nią w zbiegu występek z art. 278 § 5 k.k. oraz występkę przeciwko dokumentom (art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k.), to nie może być mowy o zupełnej tożsamości przedmiotowej każdego z tych czynów zabronionych. Rozbieżność w tej mierze jest jeszcze bardziej widoczna przy porównaniu przestępstw objętych wyrokami wydanymi w sprawach IX K 85/12 i IX K 1312/11, z przestępstwem objętym wyrokiem w sprawie II K 564/12. W tym ostatnim przypadku bowiem wprawdzie doszło do przypisania skazanemu występkę z art. 288 § 1 k.k., będącego przestępstwem przeciwko mieniu, ale czyn ten, jako popełniony z motywów innych niż chęć osiągnięcia korzyści majątkowej, nadto popełniony według zupełnie odmiennego sposobu działania, nie może być skutecznie zrównany pod względem przedmiotowym z występkami, polegającymi na kradzieży mienia. Na powyższą ocenę nie ma wpływu argument obrońcy o bliskości czasowej przypisanych skazanemu przestępstw i popełnieniu ich w tym samym miejscu. Wprawdzie bowiem w sprawach IX K 85/12 oraz IX K 1312/11 D. K. przypisano popełnienie występku w dniach 14 i 16 lipca 2011 roku, a więc w krótkim odstępie czasu, ale z drugiej strony należało zważyć na istotną różnicę w modus operandi, o czym była już mowa, nadto na popełnienie występkę objętego sprawą II K 564/12 po upływie stosunkowo długiego, ponad czteromiesięcznego okresu. Sąd odwoławczy nie znajduje również konkretnych argumentów, mogących uzasadniać złagodzenie wymiaru kary łącznej ze względu na tożsamość miejsca działania skazanego w przypadku poszczególnych, przypisanych mu, czynów. Argumentów takich nie wskazał również apelujący.

Nie sposób zgodzić się z obrońcą, iż doszło do – cyt.: „przecenienia na niekorzyść skazanego okoliczności, że poszczególne przestępstwa popełnione były na szkodę różnych pokrzywdzonych i innym sposobem”. Apelujący nie określił, na czym owo „przecenienie” miałyby polegać, zaś treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wskazuje, aby działanie skazanego na szkodę różnych pokrzywdzonych i według różnego modus operandi, stanowiło jedyną podstawę odstąpienia przez organ pierwszej instancji od zastosowania zasady absorpcji. Przeciwnie – rozważania Sądu Okręgowego nie pozostawiają wątpliwości, że na zastosowanie reguły asperacji decydujący wpływ miał całokształt ujawnionych okoliczności, a w tym zachowanie skazanego w zakładzie karnym i stopień jego demoralizacji. W efekcie – wbrew stanowisku obrońcy – sąd a quo orzekł karę łączną w kwestionowanym przez apelującego wymiarze przede wszystkim dlatego, że taki jej wymiar stanowił sprawiedliwe i proporcjonalne „podsumowanie działalności przestępczej” skazanego, nadto był konieczny ze względów prognostycznych, a to w świetle dotychczasowej postawy D. K..

Apelujący nie ma racji, że nawet w przypadku uznania za słuszną oceny Sądu Okręgowego odnośnie związku przedmiotowo-podmiotowego między poszczególnymi, pozostającymi w zbiegu, przestępstwami, orzeczoną karę łączną należałoby uznać za rażąco niewspółmiernie surową.

W judykaturze i doktrynie powszechnie przyjmuje się, że rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., zachodzi wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna dysproporcja pomiędzy karą orzeczoną przez sąd pierwszej instancji, a karą, jaką należałoby sprawcy wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie zasad sądowego wymiaru kary łącznej. Przedmiotowe uchybienie nie dotyczy zatem każdej różnicy w ocenie surowości lub łagodności kary między sądem orzekającym a sądem odwoławczym, lecz jedynie niewspółmierności wyraźnej, oczywistej, widocznej już na pierwszy rzut oka. Akceptacja przez sąd ad quem powyższego poglądu musiała skutkować uznaniem, że orzeczona wobec D. K. kara łączna 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności nie zasługuje na miano kary surowej w stopniu tak jaskrawym, jak wymaga tego przepis art. 438 pkt 4 k.p.k. Na aprobatę zasługują w tym względzie motywy zaprezentowane przez sąd a quo w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Nie można zgodzić się z obrońcą, iż wniosek przeciwny do powyższego wyniku z porównania dolnej i górnej granicy kary, jaką sąd orzekający mógłby wymierzyć, z karą faktycznie orzeczoną. Po pierwsze bowiem, przy zastosowaniu zasady absorpcji, wymierzona kara łączna mogłaby wprawdzie wynosić rok i 4 miesiące pozbawienia wolności, ale też istniała możliwość zastosowania kumulacji, przy której karę łączną można byłoby orzec w wymiarze 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Zatem Sąd Okręgowy dał orzeczonym wymiarem kary wyraz obiektywizmu, poprzez uwzględnienie na korzyść skazanego okoliczności łagodzących, na które powołuje się obrońca. Po drugie – Sąd Okręgowy w sposób rzetelny i w pełni przekonujący przedstawił w uzasadnieniu wyroku katalog okoliczności, które ewidentnie sprzeciwiały się orzeczeniu kary łącznej łagodniejszej od tej, którą wymierzono. Nie powtarzając ustaleń w tym zakresie, należy wyrazić pełną aprobatę dla stanowiska sądu a quo, zgodnie z którym generalną przesłanką orzeczenia kary łącznej są względy prognostyczne. Oznacza to, że orzeczona przez sąd pierwszej instancji kara łączna jest wyrazem przekonania tego organu, że orzeczony okres wykonywania kary izolacyjnej jest niezbędny dla osiągnięcia celu kary, jakim jest resocjalizacja skazanego. Z tym przekonaniem Sądu Okręgowego należy się w pełni zgodzić, albowiem – co jasno wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku – zachowanie skazanego w warunkach zakładu karnego jest dalekie od wzorowego. Co więcej – skazany niewątpliwie jest osobą wysoce zdemoralizowaną, skoro po opuszczeniu zakładu karnego w dniu 22 czerwca 2011 roku na skutek dobrodziejstwa warunkowego przedterminowego zwolnienia, kolejnego przestępstwa (objętego wyrokiem w sprawie IX K 85/12) dopuścił się już w dniu 14 lipca 2011 roku. Ma zatem rację sąd a quo co do tego, że wcześniej odbywane przez skazanego kary, nie wpłynęły pozytywnie na jego zachowanie.

Kierując się powyższą argumentacją, sąd ad quem przyjął, iż podnoszone w apelacji zarzuty nie są zasadne, nadto nie występują okoliczności, mogące uzasadniać uchylenie lub zmianę wyroku na korzyść skazanego z urzędu. Stąd też zaskarżony wyrok utrzymano w mocy na podstawie art. 437 § 1 k.p.k., uznając apelację stosownie do art. 457 § 2 k.p.k. za oczywiście bezzasadną.

Na podstawie § 14 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej obrony udzielonej z urzędu należało zasądzić na rzecz obrońcy skazanego kwotę 147,60 zł., w tym należny podatek VAT, z tytułu nieopłaconej prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym w sprawie o wydanie wyroku łącznego.

Sąd Apelacyjny na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, albowiem nie posiada on majątku ani dochodów.